

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: **SSO Magdalena Gałązka**

Protokolant: **Konrad Tkacz**

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2023 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) S.A. w Ł.**

przeciwko **(...) spółce z o.o. w G.**

o zapłatę kwoty 79 394, 52 złotych

na skutek zarzutów pozwanego od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym w dniu 22 marca 2018 roku

1. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty z 22 marca 2018 roku (wydany pod sygn. akt XX GNc 314/18) w części, tj. co do obowiązku zapłaty przez pozwanego (...) spółkę z o.o. w G. na rzecz powoda (...) S.A. w Łodzi kwoty 33 949, 52 złotych (trzydzieści trzy tysiące dziewięćset czterdzieści dziewięć złotych pięćdziesiąt dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 13 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty;

2. uchyla ww. nakaz zapłaty w pozostałym zakresie i oddala powództwo;

3. ustala, że powód wygrał proces w 42%, a pozwany w 58%, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu.

XX GC 824/18

Uzasadnienie

Powód (...) S.A. w ł. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z o.o. w G. kwoty 79 394, 52 złotych wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W dniu 22 marca 2018 roku tut. Sąd wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla.

Pozwany złożył zarzuty, w których wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. Powoda jako finansującego oraz pozwanego jako korzystającego łączyła zawarta 28 października 2014 roku umowa leasingu operacyjnego wiertnicy dołowej (...). Umowa została zawarta na 5 lat. Pozwany miał obowiązek uiścić łącznie 60 opłat leasingowych. Strony w umowie określiły wartość przedmiotu leasingu na kwotę 99 600 złotych (umowa leasingu, 38 do 45).

II. Istotne postanowienia umowy leasingu były następujące:

- art. 7 § 3 pkt. 6 (k-41) - w przypadku, gdy po wypowiedzeniu umowy leasingu uzyskana przez finansującego cena sprzedaży netto przedmiotu leasingu albo wartość rynkowa netto przedmiotu leasingu ustalona przy przekazaniu przedmiotu leasingu innemu korzystającemu lub wartość rynkowa netto przyjęta w przypadku przejęcia na potrzeby własne, po potrąceniu kwoty netto kosztów poniesionych przez finansującego w związku z odebraniem przedmiotu leasingu, jego wyceną, naprawą, usunięciem oznaczeń korzystającego, ubezpieczeniem, przechowaniem, konserwacją, lub sprzedażą jest niższa od kwoty zdyskontowanej, korzystający jest wówczas zobowiązany zapłacić finansującemu różnicę, niezależnie od wszelkich innych wymagalnych wierzytelności głównych i ubocznych finansującego wobec korzystającego;
- art. 7 § 3 pkt. 1 (k-41) – finansujący może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli korzystający pozostaje w zwłoce z zapłatą jednej okresowej opłaty leasingowej lub innych należności na łączną kwotę równą jednej okresowej opłacie leasingowej i pomimo wyznaczenia przez

finansującego na piśmie dodatkowego terminu 7 dni do zapłaty tych należności wraz z odsetkami nie uiści ich;

- art. 4 § 1 pkt. 1 do 3 (k-40) – przez cały czas posiadania przedmiotu leasingu korzystający ubezpiecza przedmiot leasingu we własnym imieniu i na swój koszt. Umowa ubezpieczenia jest zawierana przez korzystającego działającego przez pełnomocnika, którym jest finansujący. Korzystający jest zobowiązany do zapłaty na rzecz ubezpieczyciela wszelkich opłat i składek ubezpieczeniowych. Zapłata będzie dokonana za pośrednictwem finansującego. Korzystający przekaże składki ubezpieczeniowe na podstawie wystawionej przez finansującego noty obciążeniowej lub faktury, w terminie wskazanym przez finansującego.

Zabezpieczeniem umowy był weksel własny *in blanco*. Leasingobiorca upoważnił leasingodawcę do wypełnienia weksla do kwoty stanowiącej równowartość wszystkich wymagalnych, lecz nie zapłaconych należności przysługujących finansującemu, a wynikających z umowy leasingu lub umowy serwisowej oraz zobowiązań powstałych w wyniku wygaśnięcia umowy leasingu lub umowy serwisowej (deklaracja wekslowa, k- 45).

III. Pozwany nie uiszczał opłat leasingowych w terminie. Powód wypowiedział pozwanemu umowę (bezsporne).

Następnie powód dokonał rozliczenia umowy. Pismem z 16 listopada 2017 roku wezwał pozwanego do uiszczenia kwoty 79 394, 52 złotych tytułem rozliczenia umowy, w terminie do 11 grudnia 2017 roku oraz zastrzegł wypełnienie weksla w razie niedokonania zapłaty. Ww. kwota stanowiła sumę następujących należności:

- 8 905, 84 złotych z tytułu dwóch zaległych rat leasingowych, not odsetkowych oraz ubezpieczenia,
- 80 443, 68 złotych tzw. kwoty zdyskontowanej,
- 4 251 złotych kosztów dodatkowych (transportu, przygotowania do sprzedaży, przechowywania i wyceny)

i została pomniejszona o kwotę 14 206 złotych, uzyskaną z zagospodarowania przedmiotu leasingu (wezwanie do zapłaty wraz z rozliczeniem, k- 21 do 24).

Wobec braku zapłaty, powód wypełnił weksel *in blanco* na kwotę 79 394, 52 złotych, płatną do 12 grudnia 2017 roku (weksle, k- 5).

IV. Przedmiot leasingu został zwrócony do leasingodawcy w dniu 16 maja 2016 roku (protokół, k- 44).

V. Wartość rynkowa wiertnicy dołowej w dniu 16 maja 2016 roku wynosiła 55 400 złotych netto (opinia biegłego, k- 210).

Powyższym dowodom Sąd nadał walor wiarygodności. Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz opinii biegłego. Dowody z dokumentów nie były kwestionowane przez strony – strony wywodziły jedynie z niektórych z nich (np. z rozliczenia umowy leasingu po jej wypowiedzeniu przez powoda) odmienne wnioski prawne.

Na nadanie waloru wiarygodności zasługuje opinia biegłego T.Z. (pisemna zasadnicza i uzupełniająca). Ustalenia biegłego co do faktów nie nasuwają zastrzeżeń, zaś jego wnioski są poparte merytoryczną, przekonującą argumentacją, uzupełnioną i rozszerzoną dodatkowo podczas

przesłuchania biegłego na rozprawie. Biegły wyjaśnił wysokość zastosowanych korekt dodatnich i ujemnych w odniesieniu do wycenianej wiertnicy, której wartość początkowa została określona przez strony w umowie. Były to korekty z uwagi na stan techniczny urządzenia, jego zdekompletowanie (korekta *in minus*), historię eksploatacji (korekta *in plus*), przeznaczenie (maszyna pracująca krótko, ale intensywnie, co oznacza jej największe zużycie w pierwszych latach korzystania), ryzyko uszkodzeń nieuniknionych (ustne wyjaśnienie opinii, k- 317 – 318). Nadto biegły wskazał metody dokonywania wycen, uzasadnił zastosowanie metody wybranej w niniejszej sprawie (metoda analizy biegu okresu życia) oraz wyjaśnił ogólną metodologię stosowania korekt przy dokonywaniu wycen. Wyjaśnienia biegłego były wyczerpujące; nie wzbudziły zastrzeżeń Sądu.

Na wniosek powoda biegły dokonał także oszacowania ceny sprzedaży w tzw. warunkach wymuszonych na datę 12 grudnia 2017 roku (str. 4. opinii uzupełniającej). Ustalenie to nie zostało jednak uwzględnione przez Sąd. Ponieważ decyzja Sądu w tej kwestii wiąże się z zagadnieniami prawnymi, zostanie szczegółowo omówiona w części dotyczącej rozważań prawnych.

Opinia biegłego T.Z. była drugą opinią w niniejszej sprawie. Pierwszą sporządził W.M. Po sporządzeniu opinii głównej a przed sporządzeniem opinii uzupełniającej, niezbędnej z uwagi na złożone przez strony zarzuty, biegły W.M. poinformował Sąd o rozpoczęciu pracy dla powoda. Okoliczność ta stała się podstawą złożenia przez pozwanego wniosku o wyłączenie biegłego. Wniosek ten został uwzględniony przez Sąd. Skutkowało to koniecznością pominięcia wyników pracy tego biegłego i dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego. Opinię tę złożył biegły T.Z.

Sąd zważył, co następuje: powództwo jest częściowo zasadne.

Strony łączyła umowa leasingu, skutecznie rozwiązana przez powoda, co skutkuje obowiązkiem jej rozliczenia. Kwota tego rozliczenia, ustalona przez powoda, jest dochodzona niniejszym pozwem, wniesionym pierwotnie jako roszczenie z weksla. Ponieważ pozwany był wystawcą weksla *in blanco* oraz stroną umowy leasingu, której zabezpieczenie stanowił ten weksel, może podnosić zarzuty wynikające z tego stosunku. To na nim spoczywa ciężar wykazania nieprawidłowego wypełnienia weksla w świetle łączącego strony stosunku zobowiązaniowego (por. wyrok SN z 13.12.2012 r., V CSK 21/12, LEX nr 1293972).

Przeciwko żądaniu pozwu pozwany zgłosił następujące zarzuty: **1.** zaniżenie kwoty uzyskanej z zagospodarowania przedmiotu leasingu, **2.** wypełnienie weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, tj. na zawyżoną, czyli nienależną kwotę zobowiązania, **3.** niewykazanie roszczenia z tytułu opłat leasingowych, ubezpieczenia, not odsetkowych oraz dodatkowych kosztów transportu, przygotowania do sprzedaży, przechowywania i wyceny. Zostaną one kolejno omówione.

Ad. 1 i 2. Umowa leasingu stanowiła w § 3 pkt. 6, że w przypadku, gdy po wypowiedzeniu umowy leasingu uzyskana przez finansującego cena sprzedaży netto przedmiotu leasingu albo wartość rynkowa netto przedmiotu leasingu ustalona przy przekazaniu go innemu korzystającemu albo wartość rynkowa netto przyjęta w przypadku przejęcia go na potrzeby własne, po potrąceniu kwoty netto kosztów poniesionych przez finansującego w związku z odebraniem przedmiotu leasingu, jego wyceną, naprawą, usunięciem oznaczeń korzystającego, ubezpieczeniem, przechowaniem, konserwacją, lub sprzedażą jest niższa od kwoty zdyskontowanej, korzystający jest wówczas zobowiązany zapłacić

finansującemu różnicę. Powód argumentował, że kwota uzyskana przez niego z zagospodarowania wiertnicy wyniosła 14 206 złotych, ponieważ za taką cenę sprzedał to urządzenie. Rzecz jednak w tym, że **powód nie wykazał, by wiertnica w ogóle została sprzedana**. W aktach sprawy nie ma żadnego dowodu dokonania sprzedaży: ani umowy, ani nawet faktury – i to mimo, że pozwany od początku kwestionował, by sprzedaż w ogóle miała miejsce.

Ponieważ ten zarzut pozwanego nie spotkał się z jakąkolwiek reakcją powoda, Sąd uznał, że do sprzedaży wiertnicy nie doszło. Nie doszło również do przekazania wiertnicy nowemu korzystającemu; na tę okoliczność zresztą żadna ze stron się nawet nie powoływała.

Powyższe oznacza, że rozliczenie leasingu musi nastąpić z uwzględnieniem trzeciej umownej możliwości, tj. z zastosowaniem wartości rynkowej netto z chwili przejęcia wiertnicy na potrzeby własne, co nastąpiło w dacie odbioru urządzenia od korzystającego w dniu 15 maja 2016 roku. Ustalona przez biegłego wartość na tę datę wynosi 55 400 złotych, co oznacza, że pozwany powinien zapłacić powodowi należność pomniejszoną o tę kwotę, nie zaś o kwotę 14 206 złotych. Wysokość kwoty zdyskontowanej nie była kwestionowana i wynosi 80 443, 68 złotych. Odliczając od niej wartość urządzenia, do rozliczenia należy przyjąć kwotę 25 043, 68 złotych (80 443, 68 złotych - 55 400 złotych = 25 043, 68 złotych).

Ad. 3. Zarzut zaniżenia wartości (i uzasadniany zaniżeniem zarzut wypełnienia weksła niezgodnie z deklaracją wekslową) był jedynym zarzutem zgłoszonym w zarzutach od nakazu zapłaty. W kolejnym piśmie procesowym pozwany zgłosił dodatkowo spóźnione zarzuty dotyczące niewykazania przez powoda także innych elementów składających się na rozliczenie leasingu. Sąd rozpoznał także te zarzuty, bowiem ich rozpoznanie nie powodowało zwłoki w postępowaniu, skoro sprawa w odniesieniu do tych zarzutów opierała się wyłącznie na dokumentach. Na rozpoznanie spóźnionych zarzutów zezwalał art. 493 § 1 zd. 2 k.p.c. w brzmieniu ówczesnie obowiązującym, mającym zastosowanie w niniejszej sprawie z mocy art. 11 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 4 lipca 2019 roku *o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw*. Zgodnie z tym przepisem (w brzmieniu sprzed 5 sierpnia 2019 roku), Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w zarzutach bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. W niniejszej sprawie, z uwagi na fakt, że nowo zgłoszone twierdzenia wymagały jedynie rozważenia argumentów wskazanych w pismach, uwzględnienie tych twierdzeń nie skutkowało zwłoką w rozpoznaniu sprawy.

Oceniając zatem ten zarzut pozwanego, należy stwierdzić, co następuje. Stanowisko pozwanego, że powód nie wykazał, co składa się na kwotę kosztów dodatkowych w wysokości 4 251 złotych, jest trafne. Zarzut ten został przez pozwanego sformułowany w piśmie z 3 grudnia 2018 roku (k-82), na którego złożenie Sąd nie tylko wyraził zgodę postanowieniem z 21 marca 2019 roku doręczonym pełnomocnikowi powoda w dniu 5 kwietnia 2019 roku (k-92), ale także wezwał pełnomocnika powoda do sprecyzowania, które postanowienia umowy leasingu stanowiły podstawę rozliczenia z pozwanym i ustalenia kwoty jego zobowiązania na wartość wskazaną w ostatecznym rozliczeniu (zarządzenie z 21 marca 2019 roku, k- 89). Zarządzenie nie spotkało się z jakąkolwiek

reakcją powoda. Powód nie przedstawił żadnych faktur ani rachunków dotyczących tych dodatkowych kosztów transportu, przechowywania, wyceny i przygotowania przedmiotu leasingu do sprzedaży – co zresztą koresponduje z ustaleniem Sądu, że do sprzedaży w ogóle nie doszło. Z tych wszystkich względów Sąd uznał, że powód nie wykazał, by poniósł koszty dodatkowe w wysokości 4 251 złotych. W konsekwencji kwota ta nie została uwzględniona przez Sąd przy dokonywaniu rozliczenia umowy.

Zarzut niewykazania pozwany sformułował także w odniesieniu do kwoty 8 905, 84 złotych tytułem not odsetkowych, rat leasingowych i opłat za ubezpieczenie przedmiotu leasingu. Wskazywał, że powód nie złożył do akt dokumentów dotyczących ww. płatności, a zatem „nie można stwierdzić, co jest ich podstawą”. Ten zarzut był jednak nietrafny. W dokumencie rozliczenia umowy powód wskazał bowiem szczegółowo dokumenty składające się na kwotę 8 905, 84 złotych: tytuł wierzytelności, numer faktury lub noty, wartość brutto faktury i noty oraz termin ich płatności. Wierzytelność powoda, wbrew odmiennemu stanowisku pozwanego, została więc dostatecznie wykazana. Pozwany winien był wykazać, że ww. kwota nie ma uzasadnienia merytorycznego, bowiem nie miał zaległości w zapłacie rat leasingowych, uiszczał je w terminach płatności z harmonogramu, a nadto zwrócił finansującemu wszystkie składki za ubezpieczenie przedmiotu leasingu, które finansujący uiścił w jego imieniu na rzecz ubezpieczyciela. Takiego dowodu pozwany nie przedstawił. Tym samym nie wykazał, że kwota 8 905, 84 złotych została ujęta w rozliczeniu bezpodstawnie.

Rozliczenie umowy sporządzone przez powoda wymagało więc korekty w dwóch kierunkach. Po pierwsze, poprzez wyłączenie z niego kwoty 4 251 złotych, która była niezasadna. Po drugie, poprzez zwiększenie kwoty tzw. zagospodarowania pojazdu do 55 400 złotych. Zastosowanie obu ww. korekt oznacza, że powodowi przysługuje kwota 33 949, 52 złotych, stanowiąca sumę nieuregulowanych płatności z faktur oraz not odsetkowych (8 905, 84 złotych) oraz kwoty zdyskontowanej (80 443, 68 złotych) pomniejszonej o ustaloną przez biegłego wartość pojazdu (55400 złotych). Podstawą prawną tego rozliczenia są: art. 709¹ k.c. (w zakresie zaległych rat leasingowych), art. 709¹⁵ k.c. (w zakresie kwoty zdyskontowanej), art. 481 § 1 k.c. (w zakresie not odsetkowych) oraz art. 353 § 1 k.c. (w zakresie rat za ubezpieczenie).

Mając to wszystko na uwadze, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym przed 5 sierpnia 2019 roku) utrzymał w mocy nakaz zapłaty z 22 marca 2018 roku co do obowiązku zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda kwoty 33 949, 52 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 13 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie uchylił wydany nakaz i oddalił powództwo uznając, że brak podstaw do jego uwzględnienia.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zasądzając je od upływu terminu płatności wskazanego w prawidłowo wypełnionym wekslu. Wskazana w nim data przypadała bowiem już po uprzednim wezwaniu pozwanego do zapłaty pismem z 16.11. 2017 roku. Treść weksla odzwierciedla więc zasadę, zgodnie z którą świadczenie nie mające określonego terminu spełnienia (a taki charakter miało żądanie zapłaty kwoty zdyskontowanej, nawet jeśli elementem jej wyliczenia są należności mające określonych termin płatności, jak raty leasingowe), podlega spełnieniu niezwłocznie po wezwaniu dłużnika (art. 455 k.c.).

Rozliczenie kosztów Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu, w myśl art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, Sąd może rozstrzygnąć jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu; w tej sytuacji, po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, referendarz sądowy w sądzie pierwszej instancji wydaje postanowienie, w którym dokonuje szczegółowego wyliczenia kosztów obciążających strony. Sąd przesądził tylko zasadę przyszłego rozliczenia ustalając, że powód wygrał proces w 42%, a pozwany w 58%.

Mając to wszystko na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.

SSO Magdalena Gałązka